

Tárgy: [Új Akropolisz Hírlevél] 2016. január

Feladó: "Új Akropolisz Kulturális Közhasznú Egyesület" <elehir@ujakropolisz.hu>

Dátum: 2016.01.04. 16:45

Címzett: elehir@ujakropolisz.hu

Filozófia mint életmód

filozófia-kultúra-önkéntesség

151. SZÁM 2016. JANUÁR

HÍRLEVÉL

Ha Te változol, minden változik

Kattanj rá a filozófiára!

Tekintsünk előre! – de hogyan?

Úgy, hogy félretesszük a szélsőségeket, a felelősség előli menekülést és a múlton való rágódást is. Az évkezdet remek alkalom arra, hogy tiszta lappal induljunk, hogy letegyünk valamit, ami már nem a miénk, és ettől fellélegezhessünk. Ez egy új esély a tisztánlátás visszaszerzésére, amely a hétköznapi sodrásában elhomályosulhat.

Az újesztendő küszöbén Delia Steinberg Guzmán frissen megjelent *A hétköznapi hőse* kötetének gondolatai vezérfonálul szolgálhatnak ahhoz, hogy hogyan szerezzük vissza a sorsunk feletti irányítást, vagy egyáltalán hogyan vegyük kézbe az életünket.

Az erős vágy valami után fontos, ha akarattá növi ki magát, és elszántság, kitartás erőforrásává válik. Egyfajta belső tisztulást feltételez, hogy eligazodjunk magunkon: mi az értékes számunkra, mit szeretnénk megerősíteni, és mi vesszen a múltba.

BUDAPEST – Főnix Kultúrműhely

Budapest VIII., Rigó u. 6–8.

Női archetípusok a filmvászonon:

Piaf

2016. január 23. szombat, 16.00

Ez a belső érlelődés, átgondolás fog elvezetni oda, hogy a jövő irányai és céljai meghatározódjanak, és az értékek sorát saját képességeink kezdjék, amelyekre a későbbiekben mindig támaszkodhatunk, amikor küzdünk a megálmodott jó felé.

De mire a gondolatsor végére érünk és a cselekvési terv összeáll, talán már fel is fedezzük magunkban a hétköznapi hőst, aki mindig is ott élt bennünk, csendben követve az eseményeket, miközben biztatón további felfedezésekre, több elfogadásra és szép tettekre sarkallt. Akinek több tanácsra van szüksége a kiütkereséshez, forgassa a kötetet bátran!

„A jövő miatti gyötrődésnek nincs helye a jelenben, hiszen meddő, idő előtt jelentkezik, és talán nincs is létjogosultsága. Igaz, hogy a jövő már ma érlelődik, de az is igaz, hogy ha aggódunk miatta, a leendő bajok csírája lesz, a szilárd és igenlő akarat viszont kedvezőbb körülményeket teremt a jelenben.”

„Az értékhez nem juthatunk el erőfeszítés nélkül, és egyetlen olyan álmom vagy nézetem sem jön magától, a győzelem és az azt megelőző belső harc nélkül, amely van olyan becses, hogy egész utunkon végigkísérjen.”

További budapesti programjaink

BUDAPEST – Hunyadi Kultúrműhely

Budapest II., Margit krt. 64/b, fszt. 6.

További budapesti programjaink

2016-ben is bátor, megújuláshoz vezető, új lépéseket kívánunk!

A szerkesztőség

EGER

Az Új Akropolisz egri központja,
Törvényház u. 25. fszt. 2.

Egri programjaink

GYŐR

FILO-Pont, Kálóczy tér 15.

Élj túl, hogy segíthess!

2016. január 4. hétfő, 18.00

Zenekuckó – Játék a dalok szárnyán

2016. január 17. vasárnap, 10.00

Csillagok háborúja – egy modern mítosz, és ami mögötte van

2016. január 23. szombat, 18.00

FILO-Filmklub: Életrevalók (Intouchables)

2016. január 29. péntek, 18.00

További győri programjaink

E havi számunkban:

Az élet mint sakkjátszma

Hogyan változtatták meg a farkasok a folyókat?

Ember, farkas, emberfarkas

Az élet mint sakkjátszma

A sakk eredete a legendák világáig nyúlik vissza. A legvalószínűbb verzió szerint indiai bölcsek találták ki kb. 1500 évvel ezelőtt. Ami ma játék, egykor tanítási segédeszköz volt. A középkori Európában például egyike volt a hat lovagi művészetnek, amelyet az ifjaknak el kellett sajátítaniuk, hiszen a sakk lényeges elvei – hiába változtak a figurák és bizonyos szabályok az egyes kultúrák hatására – mindig is hasznos kulcsot adtak az élet kihívásaihoz.

A cél

A sakkban a cél rendkívül egyértelmű: a saját királyunkat védjük, miközben az ellenfélét igyekszünk legyőzni. Érdekes megfigyelni, hogy ennek ellenére kezdetben a legtöbb sakkozni tanuló gyerek egyfajta „kiütöst” kezd el játszani: az lesz a legfontosabb, hogy minél több bábut vegyen le az ellenfél játékosai közül, azaz hogy számszerűen jobban járjon. Sok sakkozónak meghatározó pont a fejlődésében, amikor először veszít úgy, hogy jelentős mennyiségi fölénye van. Az életben is sokszor kezdünk el gyűjtögetni, hogy megszerezzük álmaink autóját, állását

vagy nyaralóját. De szem előtt tartjuk-e választásaink során a valódi királyt? Meghatározunk-e olyan célt, ami túlmutat a „gyűjtögetésen”?

PÉCS

Az Új Akropolisz pécsi központja,
János u. 6.

Pécsi programjaink

SZEGED

Concordia Kultúrműhely, Szivárvány u. 3/a

Szegedi programjaink

SZÉKESFEHÉRVÁR

Kairosz Kultúrműhely, Megyeház utca 22/a

Hépróba meseház – alkotó-fejlesztő mesefoglalkozás

2016. január 16. szombat, 10.00

További székesfehérvári programjaink

Tervezés

Bármilyen célt tűztünk is ki magunk elé, az odavezető utat meg kell terveznünk, ehhez pedig szükségünk van taktikára és stratégiára. Taktikának a rövid távú tervezést nevezzük: néhány lépés kombinációja a sakkban, a legrövidebb út a munkahelyünkre egy sietős reggelen, egy megfelelő panaszkézelési protokoll az ügyfélszolgálaton. A taktika mindig a hogyanról szól. Tanulható és gyakorolható, jó szolgálatot tesz, amikor az események sűrűjében nincs idő sokat gondolkodni. Akkor tud azonban valóban hasznos lenni, ha megfelelő stratégia áll mögötte.

A stratégia a hosszú távú tervezés, amikor megvizsgáljuk, és úgy rendezzük erőforrásainkat, hogy közelebb vigyenek a távlati célhoz. Fő kérdése a miért. Savielly Tartakower sakknagyemester ezt a parti semmittevési fázisának nevezi, mert akkor bontakozik ki, amikor semmi látványos nem történik, mégis ekkor épül fel, szinte láthatatlanul, a jövő alapja. Talán a legkönnyebben úgy tudjuk lemérni magunkon, van-e stratégiánk, ha megfigyeljük, hogy mivel foglalkozunk azokban az időszakokban, amikor nincs semmilyen sürgős teendőnk. Sodródunk az árral? Vagy a jövőt lépésekben építve nekiállunk alakítani a körülményeken?

Anyag, idő és minőség

Az átalakítás döntések sorát kívánja meg: mit szeretnénk elérni, mit áldozunk ezért fel, milyen cserékkel teremthetjük meg hozzá az alapot. A sakkban – főleg a kezdők számára – segíti a döntést, hogy minden bábuhoz hozzárendelhető egy számérték, amely meghatározza a számbéli értékét: a gyalog értéke 1, a huszáré és a futóé 3, a bástyáé 5, a vezéré 10, a királyé pedig végtelen. Általában nem érdemes odaadni egy futót egy gyalogért.

A képet tovább árnyalja az idő is. Világos, hogy ha a „drága” bábút elveszítve két lépésből mattot adhatunk, megéri az áldozat. Az idő szűkét az életben is sok esetben mérsékelhetjük az anyag feláldozásával: foghatunk egy taxit ahelyett, hogy elsétálnánk az úti célunkig, vagy beiratkozhatunk egy képzésre ahelyett, hogy magunk tanulnánk meg mindent autodidakta módon. De az anyag, és még az idő is, mennyiségi fogalmak, amelyekben a sakk – és így maga az élet is – túlmutat.

Szinte az összes sakkvariánsban közös az a szabály, hogy ha a gyalogot bevezetjük a legutolsó sorba, akkor bármivé átváltozhat. Ugyanez a kulcs saját céljaink megvalósítása közben is: ha úgy érezzük, hogy nincs megfelelő anyagi háttérünk, nincs elég időnk, akkor kénytelenek vagyunk minőségileg fejlődni. De hogyan változhatunk saját életünkben egyszerű „gyalogból” „vezérré”, megfordítva végre a játék menetét?

Erre Garri Kimovics Kaszparov volt sakkvilágbajnok ad választ: *„A siker receptje azért titok, mert önnön döntéseink elemzésével tárul fel. Tudatosítani kell önmagunkban, hogy hogyan hozzuk meg a döntéseinket, és megfelelő gyakorlással ez javítani fogja intuitív – tudattalan – teljesítményünket is. Azért van szükség e »természetellenes« viselkedésre, mert felnőtt korunkra már kialakítottuk a magunk jó-rossz mintáit. A rossz kijavításához, illetve a jó megerősítéséhez pedig csak aktív részvétellel juthatunk el: a tudatos önismeret útján.”*

Havasi Ferenc – Kovács Péter

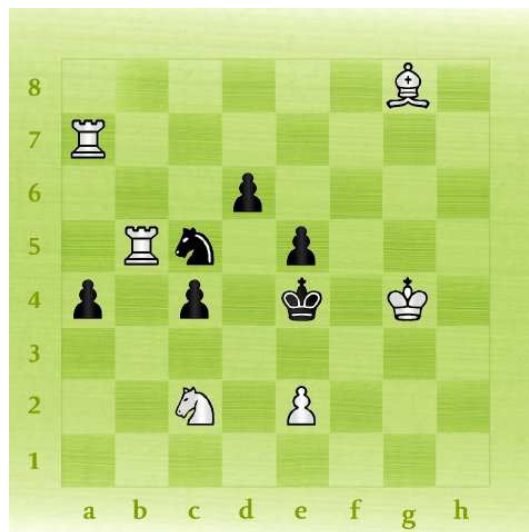
Játék

Előző kvízünk helyes megfjtései: 1.c., 2.c., 3.a.

Kedves Olvasó!

Ebben a hónapban egy kis sakkfeladvánnyal készültünk. Az ábrán látható helyzetben világos indul

és a második lépésben mattot tud adni. Vizsgáld meg a helyzetet, alakítsd ki a megfelelő stratégiát, és **írd meg nekünk**, mit kell ehhez tennie! A helyes megfejtők között jegyeket sorsolunk ki, amelyek beválthatók egy tetszés szerinti programunkra.

Hogyan változtatták meg a farkasok a folyókat?

Hogy hogyan változtatták meg a farkasok a folyókat? Az Egyesült Államokban, a Yellowstone Nemzeti Parkban tudósok figyeltek fel a történetekre, miután 1995-ben a farkasokat visszatelepítették a vidékre. A ragadozók jelenléte nemhogy károkat okozott volna, hanem néhány év alatt egész egyszerűen helyrebillentette a több évtizede megbomlott ökológiai egyensúlyt. A táplálékláncot az irodai

munkához és a kanapé kényelméhez szokott városi emberként olykor hajlamosak vagyunk a természettől elidegenedett éniük szemüvegén keresztül, laikusként szemlélni: „Szegény kis őzikét megeszik a farkasok”. A videó azonban segít rálátni egy egész folyamat ok-okozati következményeire, ami átírhatja vagy árnyalhatja bennünk a „jóról” vagy a „rosszról” alkotott általános képet. A természetben nincs élet és halál egymás nélkül, nincs megújulás az ezt megelőző átalakulás nélkül. Az örök körforgásban egyik dolog feltételezi és életre hívja a másikat. Az *Út és Erény* könyve szavaival:

*„Lét és nemlét szüli egymást,
nehéz és könnyű megalkotja egymást,
hosszú és rövid alakítja egymást,
magas és mély kulcsolja egymást,
sok hang összeolvasztja egymást,
korábbi s későbbi követi egymást.
Ezért a bölcs
sürgés nélkül működik,
szó nélkül tanít,
nézi az áramlást és hagyja, nem erőlködik,
alkot, de művét nem birtokolja,
cselekszik, de nem ragaszkodik,
beteljesült művét nem félti,
s mert magának nem őrzi,
el se veszíti.”*

(részlet Lao Ce *Tao te King* című könyvéből Weöres Sándor fordításában)

Házunk táján

Orpheusz – avagy hogyan váljunk útféliből úttörővé

Alvilágjárás, a görög mitológia eredete, a lant csillagkép és Luke Skywalker. Decemberben kiderült, hogyan kapcsolódnak ezek egymáshoz és az Orpheusz archetípushoz.

Tovább

Én azt mondom, nevelés, te azt mondom... férfi?!

Létezik sajátos férfinevelés? Miben más az apai és az anyai szeretet? Van-e valami, amire csak egy férfi taníthat meg egy gyereket? Carter edző története kapcsán beszélgettünk a gyereknevelésről – férfi szemmel.

Tovább

Polgári természetőr szolgálat

Egy csapat önkéntes, néhány motorfűrés és jó pár bozótvgó és metszőolló lendült támadásba a fekete fenyők terjeszkedése ellen, hogy megóvják a Duna-Ipoly Nemzeti Park védett növényeit.

Tovább

Kitekintő

Ember, farkas, emberfarkas

„A farkas vad, vérszomjas; gyilkos, aki nem kímél állatot vagy embert, és akit lehetetlen szelídíteni.” Ilyen és ehhez hasonló sztereotípiáknak segít búcsút inteni a Discovery csatornán futó *Zoltán, a farkasember* című sorozat.

A széria Horkai Zoltán állattartó és -idomár munkásságát követi nyomon, aki epizódról-epizódra a maga idomított vadállatokat tanítja be egy-egy nehezebb vagy könnyebb mutatványra, amelyek azután hazai vagy nemzetközi filmprodukciókban szerepelnek. Nem akadály, ha vicsorgó, éjben osonó, egymással viaskodó vagy éppen medvével versenyt futó farkast kér a rendező. A sorozat különlegessége, hogy bármire is készíti fel az idomár a farkasokat, rendre az állatok valódi természetének ismerete révén ér célt.

Így a néző betekintést nyerhet egy ember-alfahím és farkája kapcsolatába, sőt, a vadon élő farkasok sajátos világát is jobban megismerheti. Ha pedig egy kicsivel közelebb jutunk ahhoz a kérdéshez, miképp szelídíthető egy ilyen hierarchikusan szerveződő, farkában mozgó, közösségi természetű lény, miért ne érthetnénk meg kicsivel jobban azt is, hogy lényünk durvább, indulatos, kevésbé féken tartott része hogyan válhat „fajtársaival” együttműködőbbé?

Nyomtatható formátum letöltése.

A korábbi számok között [itt](#) böngészhetsz.

Kérjük, küldj üzenetet az elehir@ujakropolisz.hu címre, ha a hírlevéllel kapcsolatban bármilyen észrevételed van.

„Új Akropolisz Filozófiai Iskola” Kulturális Közhasznú Egyesület © 2009–2016

Ha nem kérsz több hírlevelet, azt alább, az [\[url:leiratkozás\]](#) linken jelezheted.

